

APSTIPRINĀTS
Latvijas Universitātes
P.Stradiņa medicīnas koledžas domes
2023. gada 12.decembrī sēdē, prot. Nr. 2

ĒTIKAS KODEKSS

Jūrmalā

Izdots saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2.punktu

Preamble

Ētikas kodeksa (turpmāk – Kodekss) mērķis ir atgādināt par ētikas pamatprasībām, kuras jāievēro, lai Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža (turpmāk – Koledža) sekmīgi pildītu tās misiju noteikto “studējošiem garantēt iespēju iegūt kvalitatīvu īsā cikla profesionālo augstāko izglītību (pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību)”. Ētisko normu ievērošana ir priekšnoteikums Koledžas akadēmiskās gaisotnes un tradīciju stiprināšanai un attīstībai.

Kodeksa uzdevums ir precizēt ētikas normas, kuras Koledžas studējošiem, mācībspēkam un vispārējam personālam jāievēro attieksmē pret Koledžu profesionālajā darbībā, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar citām institūcijām un sabiedrību.

Kodekss pamatojams uz vispārcilvēciskām vērtībām, morāles normām un principiem, kā arī Koledžas iekšējiem normatīviem dokumentiem.

1. Vispārējie ētikas pamatprincipi

1.1. Akadēmiskā brīvība

1.1.1. Koledža savā darbībā nodrošina akadēmiskās brīvības principa ievērošanu studējošiem un akadēmiskajam personālam, t.i., nodrošina iespēju radoši, patstāvīgi un atbildīgi noteikt un īstenot zinātniskās, izglītības un pašizglītības intereses.

1.1.2. Akadēmiskā brīvība respektē citu tiesības brīvi paust savu viedokli.

1.1.3. Akadēmiskā brīvība balstās uz attīstītu kritisku un radošu domāšanu.

1.2. Savstarpējā cieņa un koleģialitāte

1.2.1. Ietver labas pārvaldības praksi atklātu, demokrātisku un līdztiesīgu attiecību veidošanā, sekmējot savstarpēju sadarbību kopīgai atbildībai par kvalitatīvu izglītību.

1.2.2. Koledžas personāls savstarpēji izturas ar cieņu un sadarbojas Koledžas mērķu īstenošanā.

1.3. Objektivitāte un godīgums

1.3.1. Argumentēta, savstarpējā uzticamībā balstīta rīcība, kas attur no interešu konflikta, maldināšanas, savtīguma, vērtējuma neobjektivitātes, plāgiātisma.

1.3.2. Savstarpējā komunikācijā cieņpilna attieksme vienam pret otru, balstoties tikai uz objektīvi pārbaudītu rīcību.

1.3.3. Vienlīdzīgu iespēju nodrošināšana, iestājoties pret neiecietību un cilvēka goda un cieņas aizskaršanu, iestājas pret diskrimināciju pēc personas sociālās izcelsmes, sociāli ekonomiskā stāvokļa, vecuma, dzimuma, tautības, rases, reliģiskās vai politiskās pārliecības, seksuālās orientācijas u.c.

1.3.4. Spēja uzklausīt konstruktīvu kritiku, atzīt pieļautās klūdas un labot tās.

1.3.5. Savus pienākumus un uzņemtās saistības pildīt pēc labākās sirdsapziņas.

1.4. Atklātība un atbildība

1.4.1. Koledža savā darbībā ievēro informācijas atklātības principu, ciktāl tas neattiecas uz ierobežotas pieejamības un ar likumu aizsargātas informācijas pieejamību.

1.4.2. Atbildības princips ietver gatavību pildīt akadēmiskās saistības, paredzēt savas rīcības sekas un atturēties no rīcības, kas var nodarīt kaitējumu akadēmiskajam darbam, koleģiālām attiecībām un sabiedrībai.

1.5. Godprātība un taisnīgums

1.5.1. Koledžas darbinieki godprātīgi pilda savus darba pienākumus, neizmanto amata stāvokļa priekšrocības personīgā labuma gūšanai sev vai citai personai.

1.5.2. Studējošie godprātīgi studē atbilstoši studiju plānā noteiktajām prasībām un termiņiem.

1.6. Konfidencialitāte un tiesiskums

1.6.1. Koledžas personāls respektē tiesības uz privātumu un nodrošina personas datu aizsardzību, profesionālās darbības vai akadēmisko saistību izpildes rezultātā saņemto informāciju neatklāj citām personām (izņemot normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos) un neizmanto personiskās interesēs.

1.6.2. Visi Koledžas personāla lēmumi un rīcība pamatojama ar Latvija Republikas normatīvajos aktos, darba vai studiju līgumā, amata aprakstā un šajā Kodeksā noteiktajām normām, netiek pieļauta prettiesiskas rīcības slēpšana vai atbalstīšana, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā. Vērā tiek ņemta tikai objektīvi pārbaudīta informācija.

2. Studējošo ētikas pamatprasības

2.1. Studēt atbilstoši studiju plānā noteiktajām prasībām un termiņiem.

2.2. Apgūstot patstāvīgi izvēlēto studiju programmu, vajadzības gadījumā lūgt padomu mācībspēkiem vai studiju biedriem.

2.3. Uzskatīt par nepieņemamu ierakstu viltošanu, norakstīšanu, kā arī pašplaģiātismu un plaģiātismu - cita rakstītāja vai runātāja ideju, frāžu, teikumu vai garāku teksta fragmentu izmantošanu bez atbilstošas atļaujas vai pienācīgām atsaucēm, iepriekš publicētiem datiem vai atklājumiem, t.sk., interneta pieejamo materiālu izmantošana bez atbilstošu atsauču pievienošanas.

2.4. Izturēties ar cieņu pret citiem studentiem, mācībspēkiem, Koledžas darbiniekiem, nepieļaujot izsmieklu, ļaunu ironiju, iebiedēšanu.

2.5. Būt objektīvam, publiski vērtējot mācībspēku sagatavotību, spējas un centienus.

2.6. Ierasties uz nodarbībām savlaicīgi – pirms mācībspēka.

2.7. Izslēgt nodarbību laikā mobilo telefonu vai citas ar nodarbību nesaistītas ierīces, kas varētu traucēt tās gaitu.

2.8. Palīdzēt mācībspēkam, ja nepieciešams, sakārtot nodarbībām paredzēto telpu.

- 2.9. Nodarbības apmeklēt atbilstošā tērpā un uzskatīt par nepieļaujamu nodarbību apmeklēšanu virsdrēbēs.
- 2.10. Kopt valodas un dialoga kultūru. Nepieļaut rupjību un necenzētu vārdu lietošanu saskarsmē.
- 2.11. Ievērot elementāros uzvedības kultūras un etiķetes noteikumus.
- 2.12. Respektēt pacienta tiesības un neizmantot mobilajās ierīcēs pieejamo fotografēšanas, filmēšanas vai ieraksta funkcijas praktisko nodarbību vai prakses norises laikā.
- 2.13. Ievērot pētījuma dalībnieku anonimitāti un konfidencialitāti (atbilstoši situācijai), izņemot tos gadījumus, ja šie jautājumi saskaņoti ar pētījuma dalībniekiem vai dati ievākti publiskā vidē.
- 2.14. Nemaldināt pētījuma dalībniekus un informēt par pētījuma nolūkiem vai nozīmīgiem aspektiem.

3. Mācībspēku profesionālās ētikas pamatprasības

- 3.1. Pilnveidot savu pedagoģisko meistarību.
- 3.2. Veikt mūsdienu līmenim atbilstošu zinātniski pētniecisko darbu.
- 3.3. Balstīties uz pētniecības ētikas normām, kas formulētas Zinātnieka ētikas kodeksā (akceptēts LZA Senāta sēdē 1997. gada 4. novembrī, lēmums Nr.49.2, pārstrādāts un apstiprināts LZA Senāta sēdē 2017.gada 16.maijā, lēmums Nr.5.4.2.).
- 3.4. Veicināt zināšanu izplatīšanu.
- 3.5. Nesavīgi nodot savas zināšanas un pedagoģisko pieredzi mazāk pieredzējušiem kolēgiem.
- 3.6. Vērsties pret jebkādas protekcijas un diskriminācijas pazīmēm darbinieku atlasē un kandidātu izvirzīšanā paaugstinājumam.
- 3.7. Ar cieņu izturēties pret kolēgiem un studējošiem, viņu idejām un viedokļiem, uzturēt lietiskas, profesionālas un koleģiālas attiecības.
- 3.8. Uzklausīt un respektēt studējošo domas un viedokli.
- 3.9. Nepieļaut attiecībās ar studējošiem jebkādas protekcijas, korupcijas vai diskriminācijas tendences. Studējošo zināšanas un darbus vērtēt bez paviršības un tendenciozitātes.
- 3.10. Savlaicīgi, godprātīgi un taisnīgi novērtēt studējošo darbu.
- 3.11. Atzīt pieļautās klūdas studiju procesā vai studējošo vērtējumā un risināt konfliktus tiešās un atklātās sarunās.
- 3.12. Nodarbību un konsultāciju laikā atturēties no aģitācijas par kādu politisko spēku, interešu grupu, reliģisko organizāciju u.tml. savīgās interesēs, kā arī izvairīties no pašaģitācijas un aģitācijas komunikācijā ar kolēgiem un studējošiem, kandidējot vēlēšanās.
- 3.13. Nepieņemt nelikumīgu samaksu par apmācību un konsultācijām. Nepasniegt maksas privātstundas saviem studējošiem tajos studiju kursos, kurus mācībspēks docē Koledžā.
- 3.14. Informēt par savām prasībām vai to izmaiņām savlaicīgi.
- 3.15. Nodrošināt studējošiem nepieciešamās konsultācijas.
- 3.16. Neuzdot par savām studējošo radītās oriģinālās idejas un neizmantot tās savās publikācijās bez norādes uz idejas autoru.
- 3.17. Neizcelt sava studiju kursa nozīmi, noniecinot citus studiju kursus.

- 3.18. Izvairīties no darbībām, kas varētu mazināt studējošo cieņu un respektu pret citiem mācībspēkiem, studējošiem, Koledžas administrāciju un darbiniekiem.
- 3.19. Veicināt studējošo potenciālo spēju attīstību, personību veidošanos.
- 3.20. Veicināt ētiskās un tikumiskās kultūras veidošanos studējošo vidē.
- 3.21. Ievērot ētikas principus komunikācijā sociālajos tīklos, t.sk., informācijas izplatīšanā, komentāros, viedokļa paušanā, kas satur pārprotamu vai pazemojošu attieksmi pret Koledžu, studējošiem, akadēmisko personālu, administrācijas darbiniekiem un pacientiem.

4. Darbinieku ētikas pamatprasības

- 4.1. Apzināties savas darbības rezultātu ietekmi Koledžas attīstībā.
- 4.2. Godprātīgi un atbildīgi pildīt savus amata pienākumus.
- 4.3. Būt objektīvam lēmumu pieņemšanā, norobežoties no personiskām interesēm un ārejās ietekmes.
- 4.4. Izvairīties no situācijām, kurās varētu rasties, reāls, iespējams vai šķietams interešu konflikts vai korupcijai labvēlīgi apstākļi.
- 4.5. Godprātīgi un savlaicīgi veicināt informācijas apriti un nodrošināt tās ticamību un konfidencialitāti.
- 4.6. Ievērot cieņpilnu savstarpējo attiecību kultūru.
- 4.7. Izmantot Koledžas īpašumu un resursus ekonomiski un saudzīgi atbilstoši Koledžas iekšējos normatīvos aktos noteiktām prasībām.
- 4.8. Rūpēties par profesionālās kvalifikācijas izaugsmi, izrādīt iniciatīvu un sniegt priekšlikumus darba uzlabošanai.
- 4.9. Ievērot ētikas principus komunikācijā sociālajos tīklos, t.sk. informācijas izplatīšanā, komentāros, viedokļa paušanā, kas satur pārprotamu vai pazemojošu attieksmi pret Koledžu, studējošiem, mācībspēku un citiem darbiniekiem.

5. Noslēguma jautājumi

- 5.1. Koledža nodrošina Koledžā studējošiem, mācībspēkam un darbiniekiem Kodeksa pieejamību Koledžas bibliotēkā, tīmeklī un serverī “Iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma”.
- 5.2. Kodeksa īstenošana ir ikviена Koledžā studējošā, mācībspēka un darbinieka pienākums.
- 5.3. Kodeksa īstenošanu pārrauga un sūdzības par Kodeksā noteikto principu un normu pārkāpumiem izskata Koledžas domes apstiprināta Ētikas komisija, kas, pamatojoties uz Kodeksu, sniedz padomus un izskata Kodeksa neievērošanas un nepildīšanas gadījumus un pieņem lēmumus, kuri nav pretrunā ar Latvijas Republikas likumdošanas normām.
- 5.4. Ētikas komisijas darbību nosaka Ētikas komisijas nolikums.
- 5.5. Šis Kodekss stājas spēkā 2023. gada 12.decembrī.
- 5.6. Ar šī Kodeksa spēkā stāšanos spēku zaudē Koledžas Padomes 2019. gada 29.augusta sēdē, protokols Nr. 4, apstiprinātais Ētikas kodekss.